

העם

בארזים נפלה שלהבת

מאז ימי הכנענים, שיסבו בכל הארץ מאוגרית בצפון סוריה ועד בארשבע בנגב, היו ארץ-ישראל והלבנון יחידה אחת. בגינה עמדו יחדיו מול מצרים ואשורים, הפליגו יחדיו לארץ אופיר, נהגו יחדיו מתמיכת כורש מלך פרס. היו יחדיו בסיס לממלכת הצלבנים. מארזי הלבנון נבנה בית-המקדש. השבוע היה נדמה כאילו שתי הארצות שכנו בכוכבים שונים. בבירות, אחת הערים העתיקות ביותר בעולם, רעמו הטאנקים, טירטרו המקלעים, ממשלת-מיעוטי, נתמכת על-ידי המערב, עמדה בהגנה נואשת מול תנועת מרי תוקפנית, שאיחדה מוסלמים, נוצרים ודרוזים, השליכה את ירבה על גמאל עבד אל-נאצר וקיוותה לסעד סובייטי. שום דבר שנעשה בישראל במשך שבוע זה — 168 שעות גורליות לעתיד המרחב — לא היה לו קשר כל שהוא עם מאורעות הלבנון. כאילו קרה הדבר בקוסט הדרומי. אולם רק טיפס יתיחס בשלחת-נפש ל' אסון שכנו. השלהבת שנפלה בארזים, על-שלה לאתחו בנקב באוובי-הקיר של ישראל.

המשק

המשכורת השניה

האורח הישראלי מוציא יותר כסף מכפי שהוא מרחיף. לפי סטטיסטיקה אחת, ה' פער הוא 20% ל'י לחודש. לפי חשבון אחר הוא מגיע ל'100 ל'י — לעומת הכנסה חודשית ממוצעת של 200 ל'י, מגיעה ההוצאה כמעט ל'300 ל'י.

עבודה מן הצד

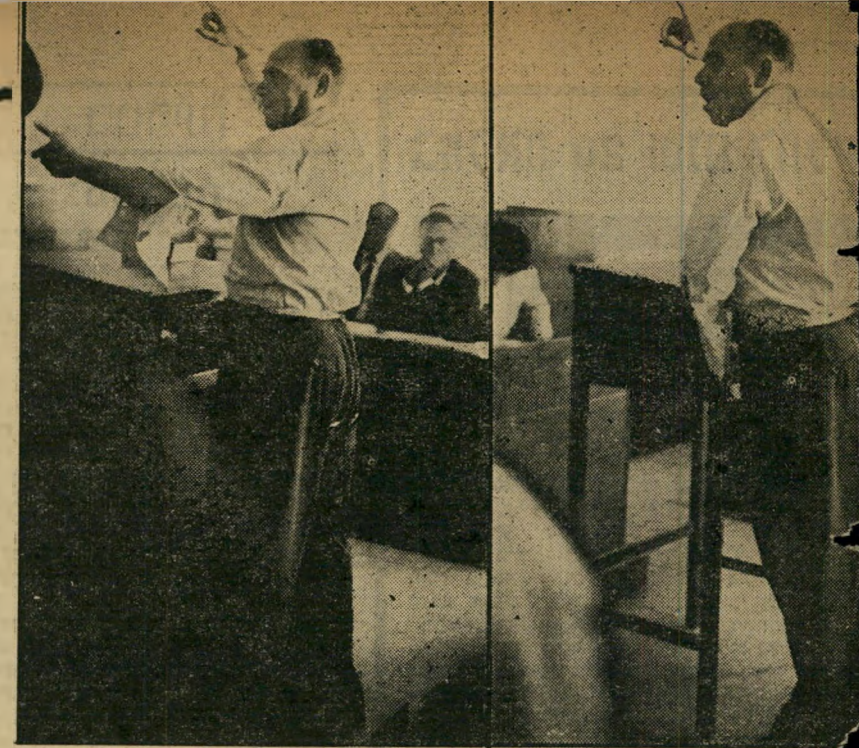
החידון הלאומי: מנין בא הכסף? חלק מן הפער כוסה על-ידי הפיצויים האשיים מגרמניה, ש' הגיעו בשנה שעברה ל'46 מיליון דולר. אולם החלק הארי בא, בלי ספק, ממקור לגמרי אחר: המשכורת השניה של העובד. לגבי מקצועות שלמים, עבודה שניה — אחרי העבודה העיקרית — היא דבר מקר' בל. היא באה לא רק כדי להגדיל את ההכנסה ברובו של אב המשפחה, אלא גם כדי להשיג הכנסה נקיה, שאינה כפופה למס-ההכנסה. כי בעוד שאין לשכיר אפי' שרות רבה לרמות את המס לגבי משכורתו העיקרית, ממנה מנוכה המס אוטומטית, אפשר לעשות זאת בהכנסות נוספות. כך עובדים כמעט כל המורים במתן שער-רים פרטיים, מבלי ששלטונות המס יכולים לבדוק זאת. כמעט כל הצד המנהלי הפנסים עוסקים בעבודות מן הצד במקצועם. הוא הדין לגבי רובם המוחלט של העתונאים בישראל, העוסקים מן הצד ביחסי-ציבור, בפרסום, בכתיבת מקצועיים, בכתיבת מא-מרים לעיתונות. שחקני התיאטרון מופיעים בנושפים ציבוריים ופרטיים, פועלים עובדים בשירותים אחרי שעות-העבודה. ההוכחה: בעוד שהשכר הממוצע עלה בשנה שעברה ב'9% בלבד, הרי עלתה ההכנסה הפרטית הפנויה (אחרי תשלום מסים) בממוצע ב'13.6% בלבד.

ההוצאה הבלתי-נמנית: האיש העובד ב' שני מקומות, פריונו נמוך בשניהם. **מנפץ לחשכול**. לאן הלך הכסף של המשפחה הממוצעת? קובע הדו"ח של בנק ישראל: התצרוכת עברה מסיגוריות זולות ליקרות, מרכיסי-קולנוע זולים ליקרים, מ' לחם אחיד לחם לבן, ממוזון-ייבוא זול לתוצרת חקלאית מקומית יקרה (פירות וירקות), משימוש בנפט לחשמל וגזא. אולם עיקר ההוצאה הנוספת הלך ל' מצרכים בני-ארקא: מקררים שמלמים (170 אלף בכל הארץ), כיריים לגזא וכי'. למעשה הגידול גדול יותר אף מן המש' תקף במספרים הממוצעים. כי הממוצע הוא ארצי, בעוד שהגידול העיקרי מוגבל לשכ' בות המבוססות של הישוב החתיק.

דעות

תמיר מול דיין

במקום אחד הוצי'ן הוקם האיתוד בין תנועת החרות והצ"כ: בקרב ציבור ה' סטודנטים בירושלים, שם התאחדו התאים של שתי המפלגות לפעולה מאוחדת. השבוע החליטו התאים לתת תשובה לסטודנט מכובד: אלוף משה דיין, שפתח במסע הפוליטי האחרון שלו בהרצאה לפני הסטודנטים. הם לא הומינו איש מאחת משתי המפלגות. תחת זאת מסרו את רשות הדיבור לאדם שהוא יליד הארץ כמו דיין, צעיר מדיין ב'10 שנים ובלתי-מפלגתי: עורך-הדין שמואל תמיר. החישוב היה נכון: מאת סטודנטים, בני

במסעדות היקרות ביותר בתל-אביב. בתמונות נראה ישראל בניצוינו כשהוא נואם השבוע בבית-המשפט, טען שהוא שליח אלוהים וכי מותר היה לו לגנוב בלילה, נוכח העובדה שגדולי המדינה גונבים לאור היום.

מנת לחזור כעבור שבועות אחדים, לביור דינו. יש לו עסקות יבוא בחוץ-לארץ, הכריז באוזני השופט.

למשטרה הכלכלית היו ידיעות אחרות. ידיעות אלה, שהתבססו על טיק חקירה טרי בענף הכלכלי של משטרת תל-אביב, מסרו כי לשינפול בית בשחי של 90 אלף דולר בלוס אנג'לס, נוסף על עסקים רבים אחרים, בכמה מארצות אירופה ובעיקר בבריטניה.

„כצעה“ של הוכשטטר — נספי

כספי היו גם טענות אחרות. הוא הביא תילי תילים של תעודות, בהן אישרו הרופאים כי שינפול עבר ניתוח קשה בקיבתו לפני שבועות אחדים, וכי הוא סובל משפך דם תמידי באיזור הניתוח.

השופט נעתר לבקשתו של כספי. הוא ציחה על שלטונות בית-הכלא לשחרר את שינפול בערבות בטוחה של 25 אלף ל'י, נתן צו להחרים את דרכונו. מאוחר יותר, לפי בקשת המשטרה שניצגה צבי עזריאל, חזר לפי הנראות הממונים עליו לבית-המשפט, הוחמרה החלטתו של השופט: שינפול נצטווה להתייצב פעמיים ביום בתחנת המשטרה הקרובה לביתו. חזר כספי לבית-המשפט המחוזי. בתמימות מרובה, ביקש עתה להחרי את יציאתו של לקוחו שינפול לחוץ-לארץ. „בית-המשפט מתבקש לצאת על החזרת דרכונו של המבקש ולשנות את הנאי שחרורו בערבות של המבקש, ולהרשות לו לצאת את הארץ לתקופה שלא עלה על 30 יום,“ ביקש כספי בשם שינפול.

הבקשה הדהימה את פרקליט המחוז יעקב בראור, שבמשרדו הושלמה כבר אותה שעה עבודת ההכנה להגשת גליון-האישום נגד שינפול, באשמת נסיון לרצח. בראור יצא להתקפת נגד. במקום להתפנק בתשובה חלקית לבקשתו של כספי, נקט בצעד קיצוני: הוא הגיש בקשה לעיין מחדש בשיחרורו בערבות של שינפול. „הוגש לנאשם גליון-אישום חתום על-ידי פרקליט המחוז, באשמת נסיון לרצח,“ גילה בראור לבית-המשפט, „התברר ליועץ המשפטי כי לשינפול אמצעי קיום מספיקים בחוץ-לארץ כדי לאפשר לו שהות לזמן בלתי-מוגבל מחוץ למדינת ישראל, וכדי להמלט ולא לעמוד לדין.“

לא בכל יום מטיח פרקליט המחוז האשמות כה חמורות נגד נאשם המשוחרר בערבות. אולם בקשתו של בראור, שהונחה לפני השופט יצחק וונדלביץ, היתה קיצונית בחריפותה: היא כללה גם האשמות מפורשות של עסקות יבוא בלתי-חוקיות, וביצוע מעשים בלתי-חוקיים נוספים שלמטרתם מבקש שינפול לעזוב את הארץ. לבראור, כמו לחבר עזריאל, לא היה ספק מה תהיה החלטת השופט. ואי הטיל כספי את אחד המסמכים המזוירים ביותר בתולדות בתי-המשפט בארץ. הוא הגיש לשופט את מכתבו של ראש מחלקת החקירות במשטרת-ישראל, רמ"ח אפרים הופשטטר.

„אין מצד המשטרה התנגדות לבטל את האיסור שניתן נגד שלום שינפול לעזוב את הארץ,“ הודיע הופשטטר לבית-המשפט המחוזי, במכתב חתום בחתימת ידו.

היה זה מסמך שהתאים לימים האחרונים של משטר סהר במשטרה, אך לא התאים למשב' הרוח החדש שהסתמך השבוע עם הדחתו של זינגר. אחרי הודעה רשמית כזו, לא יכול היה השופט שלא להיעתר לבקשתו של כספי. אם המשטרה אינה מתנגדת שאחד מן החשודים על-ידיה בנסיון לרצח יעזוב את הארץ, אין בית-המשפט יכול לעשות דבר. „ניתן צו כמבוקש,“ הודיע השופט, כשהוא מגביה את גבות עיניו למקרא מכתבו של הופשטטר. בראור החזיר מרוב כעס.

אי התערב למען הנאשם?

פרקליט המחוז יצא לפעולה מידית. הוא מיהר למשרדו, ציחה על עוזריו לנסח ערעור דחוף על החלטת השופט, אשר יוגש לבית-המשפט העליון. אולם גם מהירותו לא הספיקה. עוד בטרם הספיק להגיש את הערעור, עזב כבר שינפול את הארץ, כשבכיסו הדרכון שהיה שמור במטה הארצי של המשטרה. כתמורה הפקיד כערבות ביד המשטרה ארגוני-חלקים חסרי-ערך וסך של 25 אלף ל'י — בצורת שתי זירות מאוכלסות בדיירים.

מי אחראי לכך שנאשם בנסיון לרצח עזב את הארץ באישור מטעם המשטרה? בראור משך בכתפיו. הוא הגיש את החומר לידיעת הממונים עליו ואלה העבירוהו לעיונו של המפקח-ל חדש יוסף נחמיאס, שפתח מיד בחקירה רצינית. הופשטטר, שנהג בניגוד לכל הנוהל הקבוע והיה צפוי לתגובה ראויה, דאג השבוע להפיץ שמועות בין ידידיו כי עשה מה שעשה בפקודת הממונים עליו.

מי הממונים? קשה להגיה שאברהם זלינגר, הממונה על הופשטטר, יעשה צעד כזה. לעמוס בן-גוריון, שהוא אמנם ידידו יוסף נחמיאס, אינן זיקה למחלקתו של הופשטטר והוא אינו מוסמך לעשות כן. הוא גם למד קצת לקח מן העבר, וגם ידע שאצל נחמיאס לא יוכל לעשות את אשר היה מסוגל לעשות אצל סהר. גם לסגן השלישי, קרן, אין זיקה למחלקה זו. קשה, איפוא, להימנע מהמסקנה שהופשטטר, ששמו מעורב באור מופקס למדי עוד בפרשת טסיי-ברג, יוכל הטעם לרחוץ כפיו מאחריות.

יהיה האיש אשר יהיה, חייב הוא לתת את הדין על מעשהו. אין זו רק שאלה של משמעת מנימית במשטרה או של נזלח סהר — והיא שאלה אשר בה תלוי עצם קיומו של משטר הצדק והמשפט הבלתי-משוחד במדינה.